

MENTRE EL NOSTRE PAÍS S'HI INTERESSA CADA VEGADA MÉS

Gran Bretanya abandona la UNESCO

No sabem si la Unesco la va encertar quan va declarar 1985 «Any de la Joventut». Tal vegada hauria estat més indicat declarar-lo «Any de l'hostilització contra la Unesco». Quasi tota la tinta que els periodistes havien de destinar a les realitzacions concretes de l'organització es va esgotar arran de la retirada dels Estats Units. La resta s'ha consumit ara, amb la defecció de la Gran Bretanya. El diari madrileny que es presenta a si mateix com a model d'independència i objectivitat editorialitzava el 7 de desembre: «Una de les condicions probables perquè la situació es restauri és la recerca d'un nou secretari general manys arbitrari que M. Bow i menys vulnerable a les crítiques de disbauxa i mala administració».

Altres estats, com Alemanya, Bèlgica, Holanda, Canadà —menys exigents—, han declarat que «les reformes fetes han permès fer progressos considerables», alhora que criticaven l'actitud del govern anglès. Consultat Lluís Ignaci Ramallo, president de la comisió espanyola de la Unesco, ens ha dit: «Tot aquest enrenou es una combinació de dues coses. L'una són uns grups molt reaccionaris, principalment dels Estats Units, que pensen que tots els organismes internacionals són comunistes i que, per tant, han de sortir de tot. L'altra és que, des del punt de vista de la imatge, la Unesco es la més feble de les organitzacions de les Nacions Unides. Els Estats Units la van atacar perquè es pensaven que era l'illa de Grenada de les Nacions Unides».

Serà casualitat, però ja Betty Werher havia denun-

Martínez de Foix, president del Club d'Amics de la UNESCO.

UNESCO

Les desercions dels Estats Units i, més recentment, de Gran Bretanya posen en perill una organització mundial, amb una certa força al nostre país, que ha despuntat per la seua independència.

A. Comín

ciat a *Le Monde Diplomatique* d'aquest gener la «violenta campanya de premsa que s'ha desencadenat als països occidentals i que brolla del Copley News Service de San Diego (Califòrnia)». La croada és coherent.

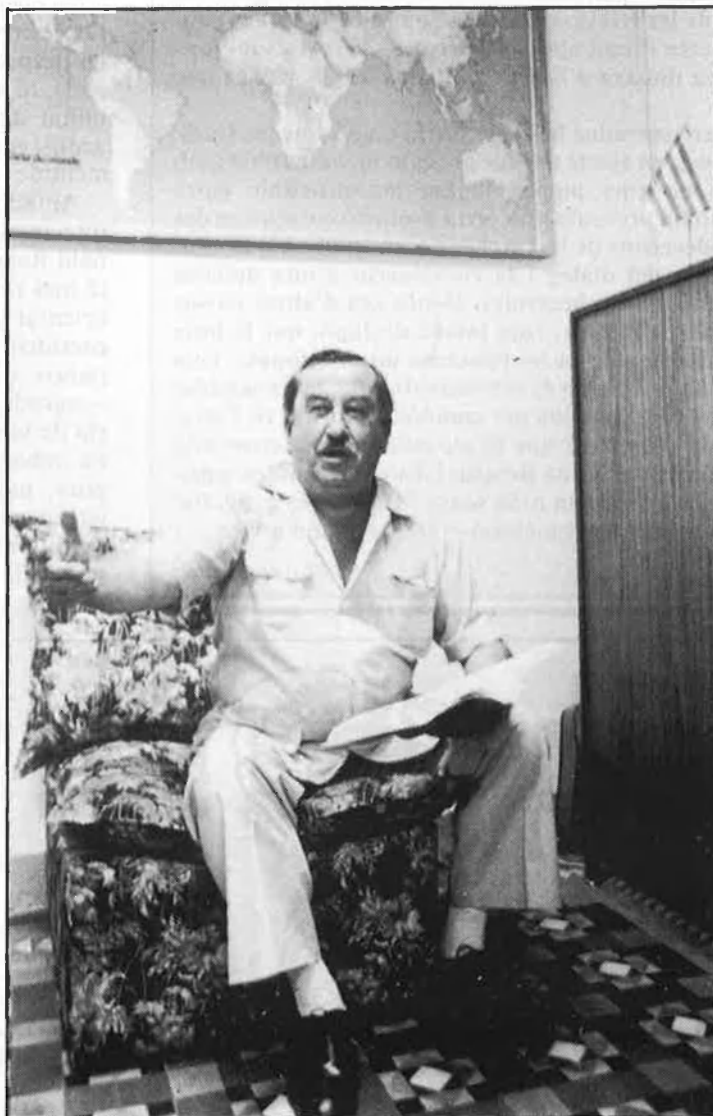
La Unesco volia canviar el panorama informatiu, i això no agrada, òbviament, als qui en són els principals beneficiaris: els propietaris de les grans empreses informatives d'Occident.

Després de la Segona Guerra Mundial, es confiava en la vella utopia que l'extensió arreu del món de l'educació, la ciència i la cultura contribuiria a fonamentar la pau sobre reali-

tats més sòlides que les emprades fins aleshores. Neix així, l'any 1946, a París, la Unesco, com una de les quinze agències especialitzades del sistema de les Nacions Unides. A la pràctica, però, la tasca de la Unesco en aquesta primera etapa fou bàsicament la d'irradiar els valors del món occidental cap als països desenvolupats. Amb l'entrada dels països de l'Est comencen a sentir-se veus discrepants, si bé encara minoritàries.

D'ençà de 1960, l'any de la descolonització, els delegats dels nous estats, formats a voltes a la metròpoli i, alguns, radicalitzats en la lluita d'alliberament, introdueixen en les reunions internacionals conceptes inèdits, com «Control de primeres matèries», «desequilibri Nord-Sud» o «nou ordre econòmic internacional», fins arribar al de «nou ordre mundial de la comunicació» (NOMIC), que ha esdevingut la veritable causa de la discòrdia de la Unesco.

L'existència d'un greu desequilibri informatiu entre el Nord i el Sud va ser demostrada per la Comis-

DOMÈNEC UMBERT

Fidel subordinat d'EUA

Tatcher abandona l'UNESCO i s'apunta a la «Guerra de les Galàxies»

El primer país a abandonar la Unesco —i el més important— va ser els Estats Units. Després d'ells d'altres països amenaçaren seguir aquest camí, però ara no es comprén que, després de votar a favor de diverses importants reformes de la Unesco, en l'assemblea general de novembre a Sofia, Gran Bretanya haja dit adéu a l'organització de l'ONU per a l'educació, la ciència i la cultura, que l'any vinent arribarà als trenta anys de vida. De la mateixa manera que tampoc no s'acaba d'entendre que la mateixa Thatcher, que remarcava fa uns mesos als Estats Units que la IDE (Iniciativa de Defensa Estratègica) havia de ser en una primera fase només un programa d'investigació, s'adhereix ara plenament a un projecte que Europa veu amb recança.

Com ha dit The Guardian, els arguments d'excessiva despesa i ineficàcia que Thatcher atribueix a la Unesco —oblidant de pas que aquesta organització ha alfabetitzat quinze milions de persones de 1979 a 1983— serien igualment aplicables a totes les organitzacions internacionals. És veritat, però, que la Unesco ha deixat sentir el pes de les dictadures de l'est en algunes propostes de drets humans, desarmament i nou ordre informatiu internacional.

A pesar d'això cal esperar que l'anunciada mort de l'associació no acabi de produir-se. Els laboristes britànics han qualificat la decisió de la Thatcher com una bufetada al tercer món. Aquesta, seguint la línia de Reagan, vol anar a una nova concepció de les relacions internacional: de la vigent cooperació multilateral a la recerca d'una ajuda selectiva. Així, els sis milions de lliures que Gran Bretanya donava a la Unesco passaran als països que Thatcher consideri oportú.

L'entusiasme del govern conservador britànic per la Guerra de les Galàxies de Reagan, tot i que aquest projecte militar no sigui incompatible amb el projecte civil Eureka, confirma aquest lligam indestructible entre Thatcher i Reagan, quan es podia preveure una certa evolució europeista des de les Illes Britàniques. Les decisions de la Thatcher posen en qüestió la cooperació internacional a través del diàleg i la construcció d'una defensa europea conjunta, que encara és a les beceroles. Depèn ara d'altres països europeus, especialment la RFA i França, com també de Japó, que la línia Reagan-Thatcher no acabi imposant-se en les relacions internacionals. Una vegada que s'ha comprovat de fet que no és tan reeixida com havia semblat en un principi la política neoliberal seguida per ambdós estadistes en l'interior dels seus països. S'ha de demostrar que és un monumental error allò que la Heritage Fmdation proclamà i que Reagan i Thatcher semblen subscriure com a perspectiva de futur: que un món sense l'ONU —és a dir, basat en unes relacions internacionals de negociació— seria un món millor. □

Ernest Udina

sió Sean Mac-Bride en l'informe *Veus múltiples, un sol món*. Essencialment, el dossier constata l'oligopoli de les grans agències transnacionals dels Estats Units, França i el Regne Unit. Aquestes utilitzen periodistes quasi exclusivament d'aquestes nacionalitats i tenen l'immens poder de triar allò que es notícia arreu del món, d'acord amb els seus propis valors i interessos. Una prepotència del món occidental que es manifesta també en els altres camps de l'informació, com ara la televisió, les edicions, el cinema, la publicitat i, sobretot, en les noves tecnologies de la comunicació. Els «no-arrenglerats», aliats amb els països del Tercer Món, han anat imposant els seus punts de vista, ja que a la Unesco no hi ha el «dret de veto» dels «cinc grans», com a l'ONU. Per això, per oposar-se a la voluntat de la majoria, s'han cerçat altres mesures, les pressions diplomàtiques, les ofensives propagandístiques, i, quan tot això ha estat insuficient, amb l'intent d'esquarterar l'organització. D'altres arguments, com l'excés de burocràcia o el control de les despeses, si bé estan basats en fets reals, ni amaguen la pròpia responsabilitat dels qui ara els denuncien ni aconsegueixen justificar el trencament de la universalitat de la Unesco.

Amadou Mahtar M. Bow, l'actual director general que tant enutja Ronald Reagan, la Thatcher i *El País*, no té més responsabilitat que la d'haver orientat les activitats de l'entitat que presideix cap a les necessitats dels països que li donen suport i que —agradi o no— representen la majoria de la població del món. Per això, ha rebut les agres crítiques de uns pocs, juntament amb la seva reelecció, per aclaparadora majoria.

Milions de persones han estat alfabetitzades i s'han format milers de mestres. L'obra editorial de la Unesco

En aquestes festes

NO FEU

Compareu preus i qualitats: i penseu-vos-ho abans de comprar. No sempre els millors productes són els més cars. Un menú tradicional és més barat i tan exquisit com un de més sofisticat. Avanceu les compres i estalvieu diners. Exigiu els vostres drets (pes, qualitat, preu, higiene, etiquetatge...). Si no els obteniu, veniu a veure'ns.

EL TITO

Excm. Ajuntament de València

Delegació d'Abastaments i Consum

Oficina d'Informació i DEFENSA del CONSUMIDOR

Plaça d'Alfons el Magnànim, s/n. Tel. 251 12 37. 46003-València

co és quantiosa. Només la *Història de la Humanitat* recull treballs de mil historiadors. La salvació i la conservació de monuments i el foment de la investigació científica amb finalitats pacífiques, han estat algunes de les realitzacions concretes de les quals

La celebració a Barcelona del Congrés de la Joventut, que va reunir sis-cents joves d'arreu del món, va constituir una important fita. Les conclusions dels Congrés, conegudes com «Declaració de Barcelona», es pronuncien per «la pau, el desarmament,

aquest any ha complert el vint-i-cinquè aniversari. El seu primer president fou el doctor Sarró, eminent psiquiatre que fou deixeble de Freud i que avui, als vuitanta-quatre anys, es president d'honor del Club. De les complicades relacions amb el govern franquista recorda que «hi havia el perill de polititzar-la excessivament.

Ho vam evitar amb diplomàcia perquè la policia no tanqués l'associació». I és que el Club era considerat com un dels bastions del catalanisme.

Martínez de Foix, el seu actual i aníms president, té present el dia que Martín Villa, quan era governador civil de Barcelona, els va dir: «Bé, vos-tès van perdre la guerra, i s'ha acabat. No els tancaré el local, però m'han de prometre que no és reuniran més de vint-i-una persones, perquè aleshores seria un avalot».

Amb la mort de Franco s'acaben aquests problemes. L'any setanta-vuit s'aconsegueix per fi que la revista *El Correu de la Unesco* surti en català. Frederic Rahola, actual síndic de greuges, recorda els sis anys de traves burocràtiques que hagué d'efectuar: «Abans m'hauran de destituir a mi per poder autoritzar la revista», li va dir un dels directors de registre de «Informació y Turismo». *El Correu de la Unesco* s'edita en una trentena d'idiomes —per cert, una de les darreres incorporacions ha estat la de l'idioma base—, tots amb el mateix contingut. Segons Joan de Carres, el responsable a Catalunya, «se'n distribeixen uns sis mil exemplars, la majoria al Principat i la resta a les Illes i al País Valencià».

Ara tot això està en perill. Cal no oblidar que després del fracàs de la Societat de Nacions va venir la Segona Guerra Mundial. Hi ha molta gent, potser més dels «que ells volen i diuen», que tracta d'evitar que esdevingui realitat el titular de *La Vanguardia* del 13 de gener d'enguany: «La Unesco, un somni que s'esvaeix». Per part d'Espanya, Lluís Ignasi Ramallo va dir a EL TEMPS que «la posició oficial de la Comissió Espanyola és reafirmar-nos dins la continuïtat de la Unesco». Dissortadament, però, el preu perquè la Unesco continuï sent universal no pot ser altre que la supeditació dels interessos de la majoria a la voluntat de la minoria. Una minoria que, perduda la força de la raó, es decanta cada vegada més cap a la raó de la força. Exactament, de la força econòmica. □

DOMENEC UMBERT

Lluís Ignasi Ramallo, president de la Comissió Espanyola.

ara —injustament— es parla ben poc. Fins al punt que la gran majoria de la gent quasi n'ignora l'existència.

L'enfonsament de la Unesco seria un gran problema per a la llengua i la cultura catalanes. Tal vegada aquesta organització es la més interessant per a les nacions sense estat propi. Per això a Catalunya la Unesco té molts partidaris i avui, en plena crisi mundial, el fet és que a Catalunya la Unesco creix.

D'entrada, enguany s'ha creat el Centre Unesco de Catalunya, una experiència pilot, perquè és l'únic centre del món que respon a una cultura sense estat. Amb el suport de sis conegudes fundacions, el centre és una mena d'oficina tècnica dedicada a la traducció al català de materials de l'organització. Fèlix Martí, el president, es refereix a l'espai geogràfic dels Països Catalans, suposem, quan ens diu: «En el contracte que tenim amb l'organització s'especifica que nosaltres hem de difondre els ideals i els programes de la Unesco en l'àmbit de la llengua i la cultura catalanes».

Martí, que va assistir a la XVII Conferència General de Sofia, com a convidat oficial, va informar al seu retorn el mateix president Pujol, fet que demostra l'interès que la Generalitat ha posat en el tema. Es parla, també, d'un fort ajut econòmic de la Generalitat per impulsar la tasca del Centre Unesco.

contra la discriminació, el racisme i l'apartheid».

No oficials, però no menys importants, són els Clubs d'Amics de la Unesco. Armand Mattelart, expert en temes de la comunicació internacional, els qualifica d'«esperança de l'organització», perquè, segons ell, ajuden a superar la bipolarització entre els Estats Units i la Unió Soviètica.

Dins els Països Catalans el seu desenvolupament ha estat desigual. A les Illes no n'hi ha cap i al País Valencià es van anar morint els dos que existien, el d'Alacant i el d'Alcoi. Al Principat hi ha més optimisme. Darrerament, s'ha celebrat el primer acte públic del Club de Girona i s'estan fent gestions per inaugurar-ne de nous, a més dels que ja funcionen.

Tots ells pertanyen a la Federació Catalana, una entitat no subordinada a l'espanyola i que està directament afiliada a la Federació Mundial de Clubs Unesco. Heribert Barrera, secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya i que fou un dels presidents del Club de Barcelona, ens ho diu ben clar: «Amb la Federació de Clubs d'arreu del món, la personalitat catalana és indiscutible, ja que la Federació Catalana ha refusat els cants de sirena de fer-la dependre de Madrid».

El Club d'Amics de la Unesco de Barcelona és el més antic de l'estat, i